

SARAJEVO - OSIGURANJE d.d.

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE IMOVINE

UVODNE NAPOMENE

Primjena uslova

Ovi uslovi primjenjuju se na osiguranje imovine, osim na one vrste osiguranja imovine u kojima se izričito isključuje njihova primjena.

Značenje-definicija pojedinih izraza:

- 1. Osiguravač-** SARAJEVO OSIGURANJE d.d. Sarajevo sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju;
- 2. Ugovarač osiguranja-** lice koje sa osiguravačem zaključi ugovor o osiguranju;
- 3. Osiguranik-** lice čija je imovina osigurana i kome pripadaju prava iz osiguranja;
- 4. Premija-** iznos koji se plaća za osiguranje po ugovoru o osiguranju;
- 5. Suma osiguranja-** iznos na koji je imovina, odnosno imovinski interes osiguran, ako iz sadržaja ugovora o osiguranju ne proizlazi što drugo;
- 6. Prvi rizik-** suma osiguranja u visini moguće štete, sporazumno određena između ugovarača osiguranja i osiguravača, u slučajevima kada je predviđena tarifom premija.
- 7. List pokrića-** potvrda koja privremeno zamjenjuje policu;
- 8. Polica-** isprava o ugovoru o osiguranju.

OPŠTE ODREDBE

Zaključenje ugovora o osiguranju Član 1.

1. Ugovor o osiguranju imovine može zaključiti lice koje ima interes da se ne dogodi osigurani slučaj, pošto bi inače pretrpjelo neki materijalni gubitak. (ZOO Član 924. st. 1.)
2. Ugovor o osiguranju zaključuje se na osnovu usmene ili pismene ponude, a zaključen je kad ugovarači potpišu policu osiguranja ili list pokrića. Usmena ponuda data osiguraniku za zaključenje ugovora o osiguranju ne obavezuje ni ponuđača ni osiguranika. Pismena ponuda data osiguraniku za zaključenje ugovora o osiguranju obavezuje ponuđača da uslove pod kojima je ponuda data ostavi nepromjenjene, najmanje 15 dana od dana prispjeća ponude osiguraniku. Osiguranik je obavezan da potvrdi prihvatanje pismene ponude pismeno, mailom ili faksom. Danom prihvatanja ponude Ugovor o osiguranju se smatra zaključenim, u suprotnom smatrat će se da Ugovor o osiguranju nije zaključen. (ZOO Član 901.)
3. Odredbe stava 2. ovog člana primjenjuju se i kad se vrši izmjena postojećeg ugovora o osiguranju.

Polica i list pokrića Član 2.

1. U polici osiguranja moraju biti navedeni: ugovorne strane, osigurana stvar, rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i vrijeme pokrića, mjesto

osiguranja, suma osiguranja, premija, datum izdavanja police i potpisi ugovornih strana.

2. Polica osiguranja može biti privremeno zamijenjena listom pokrića u koji se unose bitni elementi ugovora.

3. Osiguravač je dužan upozoriti ugovarača osiguranja da su opšti i posebni uslovi osiguranja sastavni dio ugovora i predati mu njihov tekst, ako ti uslovi nisu štampani na samoj polici.

4. Izvršenje obaveza iz prethodnog stava mora biti konstatovano na polici.

5. U slučaju neslaganja neke odredbe opštih ili posebnih uslova i neke odredbe police primjenit će se odredba police, a u slučaju neslaganja neke štampane odredbe police i neke njezine rukopisne odredbe, primjenit će se ova posljednja.

6. Prema sporazumu ugovarača, polica može glasiti na određeno lice, po naredbi ili na donosioca.

Zaključenje ugovora u ime drugog bez ovlaštenja

Član 3.

1. Tko zaključi ugovor o osiguranju u ime drugog bez njegovog ovlaštenja, odgovara osiguravaču za obaveze iz ugovora sve dok ga onaj u čije je ime ugovor zaključen ne odobri.

2. Zainteresovani može odobriti ugovor i pošto se dogodio osigurani slučaj.

3. Ako je odobrenje odbijeno, ugovarač osiguranja duguje premiju za period osiguranja u kome je osiguravač obaviješten o odbijanju odobrenja.

4. Ali, ne odgovara za obaveze iz osiguranja poslovođa bez naloga koji je obavijestio osiguravača da nastupa bez ovlaštenja u ime i za račun drugoga. (ZOO Član 904)

Osiguranje za tuđi račun ili za račun koga se tiče

Član 4.

1. U slučaju osiguranja za tuđi račun ili za račun koga se tiče, obaveza plaćanja premije i ostale obaveze iz ugovora dužan je izvršavati ugovarač osiguranja, ali on ne može vršiti prava iz osiguranja, čak i kad

drži policu, bez pristanka lica čiji je interes osiguran i kome ona pripadaju.

2. Ugovarač osiguranja nije dužan predati policu zainteresovanom licu dok mu ne budu naknađene premije što ih je isplatio osiguravaču, kao i troškovi ugovora.

3. Ugovarač osiguranja ima pravo prvenstvene naplate ovih potraživanja iz dugovane naknade, kao i pravo zahtijevati njihovu isplatu neposredno od osiguravača.

4. Osiguravač može istaći svakom korisniku osiguranja za tuđi račun sve prigovore koje po osnovu ugovora ima prema ugovaraču osiguranja. (ZOO Član 905)

Suma osiguranja

Član 5.

1. Ugovor o osiguranju može se zaključiti:

1) na sumu osiguranja koju odredi

ugovarač osiguranja,

2) na sadašnju knjigovodstvenu

vrijednost ,

3) na novu vrijednost u skladu sa posebnim uslovima osiguranja kojima je predviđeno osiguranje određenih stvari na novu vrijednost,

4) na sumu osiguranja utvrđenu

Zakonom ili drugim propisima donijetim na osnovu zakona.

2. U slučajevima, kada je to predviđeno tarifom premija, suma osiguranja može se, sporazumno između ugovarača osiguranja i osiguravača, odrediti u visini moguće štete, odnosno troškova (osiguranje na "prvi rizik").

Naknadno smanjenje vrijednosti

Član 6.

1. Ako se osigurana vrijednost smanji za vrijeme trajanja osiguranja, svaka ugovorna strana ima pravo na odgovarajuće sniženje sume osiguranja i premije, počevši od dana kada je svoj zahtjev za sniženje saopćila drugoj strani.

Trajanje ugovora o osiguranju

Član 7.

Ugovor o osiguranju može se zaključiti:

1) sa određenim rokom trajanja,

2) sa neodređenim rokom trajanja, koji se nastavlja iz godine u godinu.

Osigurani slučaj

Član 8.

1. Događaj s obzirom na koji se zaključuje osiguranje (osigurani slučaj) mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovarača osiguranja.

Smatra se da je u osiguranju stvari nastao osigurani slučaj onog trenutka kad se jedna od osiguranih opasnosti iznenada i neočekivano počela ostvarivati na osiguranoj stvari i oštećivati je, odnosno uzrokovati štetu.

2. Ugovor o osiguranju je ništavan, ako je u času njegovog zaključivanja već nastao osigurani slučaj, ili je taj bio u nastupanju, ili je bilo izvjesno da će nastupiti, ili ako je već tada bila prestala mogućnost da on nastane.

3. Ali, ako je ugovoreno da će osiguranjem biti obuhvaćen određeni period koji prethodi sklapanju ugovora, ugovor će biti ništav samo ako je u času njegovog zaključivanja zainteresovanoj strani bilo poznato da se osigurani slučaj već dogodio, odnosno da je već tada bila prestala mogućnost da se on dogodi. (ZOO Član 898)

Pravna situacija poslije nastanka osiguranog slučaja

Član 9.

1. Ako se u toku istog perioda osiguranja dogodi više osiguranih slučajeva jedan za drugim, naknada iz osiguranja za svaki od njih određuje se i isplaćuje u potpunosti s obzirom na cijelu sumu osiguranja, bez njezina umanjjenja za iznos ranije isplaćenih naknada u tom periodu. (ZOO Član 925)

2. U slučaju uništenja stvari (totalna šteta) ili kad se stvari po ugovoru o osiguranju smatraju uništenim, osiguranje prestaje za uništenu stvar.

Način obavještanja

Član 10.

1. Sva obavještenja i prijave, koje je ugovarač osiguranja dužan učiniti u smislu odredaba ovih uslova osiguranja, obavezno se moraju pismeno potvrditi

ako su učinjene usmeno, telefonom, faksom, mailom ili na koji drugi način.

Kao dan prijema obavještenja odnosno prijave smatra se dan kad je primljena obavijest odnosno prijava. Ako se obavijest odnosno prijava šalje preporučeno, kao dan primitka smatra se dan predaje pošti.

2. Sporazumi koji se odnose na sadržaj ugovora vrijede samo ako su zaključeni pismeno.

Promjena adrese - naziva (firme)

Član 11.

1. Ugovarač je dužan o promjeni imena ili adrese, odnosno promjeni naziva - firme i sjedišta (poslovnih prostorija), kao i promjeni mjesta osiguranja, obavijestiti osiguravača u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

2. Ako ugovarač ne obavijesti osiguravača o promjenama iz prethodnog stava, za punovažnost obavještenja dovoljno je da je osiguravač uputio preporučeno pismo prema posljednjim podacima o adresi stana, poslovnih prostorija, mjesta osiguranja, odnosno nazivu firme, kojima raspolaže. Obavijest vrijedi od dana od kojeg bi u normalnim okolnostima vrijedila da nije bilo promjena iz prethodnog stava.

Izmjene uslova osiguranja i tarifa premija

Član 12.

1. Ako osiguravač izmjeni uslove osiguranja ili tarifu premija, dužan je o tome pismeno, ili na drugi pogodan način, obavijestiti ugovarača osiguranja najkasnije šezdeset dana prije isteka tekuće godine osiguranja.

2. Ugovarač osiguranja ima pravo otkazati ugovor o osiguranju u roku od šezdeset dana od dana prijema obavijesti. U tom slučaju ugovor o osiguranju prestaje istekom tekuće godine osiguranja.

3. Ako ugovarač osiguranja ne otkáže ugovor o osiguranju u roku iz stava 2. ovog člana, ugovor o osiguranju se sa početkom narednog perioda osiguranja mijenja u skladu sa izvršenim promjenama u uslovima osiguranja, odnosno tarifi premija.

Sniženje premije (bonifikacija) i povećanje premije (malus)

Član 13.

1. U vrstama osiguranja i pod uslovima utvrđenim odgovarajućim aktom, ugovarač osiguranja odnosno osiguranik stiče pravo na bonifikaciju u vidu sniženja premije za slijedeći period osiguranja (bonus).

2. U vrstama osiguranja i pod uslovima utvrđenim odgovarajućim aktom, ugovaraču osiguranja odnosno osiguraniku povećava se premija za slijedeći period osiguranja u vidu doplatka (malus).

Nadležnost u slučaju spora

Član 14.

U slučaju spora između ugovarača osiguranja - osiguranika i osiguravača nadležan je stvarno nadležni sud prema mjestu zaključenja ugovora o osiguranju.

OBAVEZE UGOVARAČA OSIGURANJA ODNOSNO OSIGURANIKA I POSljedICE NJIHOVA NEIZVRŠENJA

Prijava okolnosti značajnih za ocjenu rizika

Član 15.

1. Ugovarač osiguranja dužan je prijaviti osiguravaču prilikom zaključenja ugovora sve okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika, a koje su mu poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate. (ZOO Član 907)

2. Ako je ugovarač osiguranja namjerno učinio netačnu prijavu ili namjerno prešutio neku okolnost takve prirode da osiguravač ne bi zaključio ugovor da je znao za pravo stanje stvari, osiguravač može zahtijevati poništenje ugovora.

U slučaju poništenja ugovora iz razloga navedenih u prethodnoj alineji osiguravač zadržava naplaćene premije i ima pravo zahtijevati isplatu premije za period osiguranja u kojem je zatražio poništenje ugovora.

Osiguravačevo pravo da zahtijeva poništenje ugovora o osiguranju prestaje ako on u roku od tri mjeseca od dana saznanja za netačnost prijave ili

prećutkivanje ne izjavi ugovaraču osiguranja da se namjerava koristiti tim pravom. (ZOO Član 908)

3. Ako je ugovarač osiguranja učinio netačnu prijavu ili je propustio dati dužnu obavijest, a to nije učinio namjerno, osiguravač može, po svom izboru, u roku od mjesec dana od saznanja za netačnost ili nepotpunost prijave, izjaviti da raskida ugovor ili predložiti povećanje premije srazmjerno većem riziku.

Ugovor u tom slučaju prestaje nakon isteka četrnaest dana od kada je osiguravač svoju izjavu o raskidu saopštio ugovaraču osiguranja, a u slučaju osiguravačevog prijedloga da se premija poveća, raskid nastupa po samom zakonu ako ugovarač osiguranja ne prihvati prijedlog u roku od četrnaest dana od kada ga je primio.

U slučaju raskida osiguravač je dužan u roku šezdeset dana vratiti dio premije koji otpada na vrijeme do kraja razdoblja osiguranja.

Ako se osigurani slučaj dogodio prije nego što je utvrđena netačnost ili nepotpunost prijave ili nakon toga, ali prije raskida ugovora, odnosno prije postizanja sporazuma o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmjeri između stopa plaćenih premija i stope premija koje bi trebalo platiti prema stvarnom riziku. (ZOO Član 909)

4. Odredbe prethodnih stavova o posljedicama netačne prijave ili prećutkivanja okolnosti značajnih za ocjenu rizika primjenjuju se i u slučajevima osiguranja zaključenih u ime i za račun drugoga ili u korist trećeg, ili za tuđi račun, ili za račun koga se tiče, ako su ta lica znala za netačnost prijave ili prećutkivanje okolnosti značajnih za ocjenu rizika. (ZOO Član 904)

5. Osiguravač kome se u času zaključenja ugovora bile poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika, a koje je ugovarač osiguranja netačno prijavio ili prećutio, ne može se pozivati na netačnost prijave ili prećutkivanje.

Isto važi u slučaju kad je osiguravač saznao za te okolnosti za vrijeme trajanja

osiguranja, a nije se koristio zakonskim ovlaštenjima. (ZOO Član 911)

Plaćanje premije

Član 16.

1. Ugovarač osiguranja dužan je platiti premiju osiguranja, ali je osiguravač dužan primiti isplatu premije od svakog lica koje ima pravni interes da ona bude plaćena.(ZOO član 912. st.1)
2. Premija se plaća u ugovorenim rokovima, a ako treba da se isplati odjednom, plaća se prilikom zaključenja ugovora.(ZOO član 912. st.2)
3. Na iznos premije koji se plaća u ugovorenim rokovima može se obračunati i naplatiti ugovorena kamata.
4. Ako ugovarač osiguranja ne plati premiju u ugovorenom roku osiguravač može, pored glavnice, obračunati i zateznu kamatu.
5. Mjesto plaćanja premije je mjesto u kojem ugovarač osiguranja ima svoje sjedište odnosno prebivalište ili boravište. (ZOO član 912. st.3)
6. Ako se premija plaća posredstvom banke ili druge organizacije kod koje se vodi račun osiguravača, smatrat će se, da je premija plaćena kada banci, odnosno organizaciji kod koje se vodi račun stigne novčana doznaka u korist osiguravača ili nalog (virman) ugovaračeve banke odnosno organizacije da odobri računu osiguravača iznos naznačen u nalogu. (ZOO član 318. st. 1)
7. Ako se premija plaća poštom, smatra se da je ugovarač osiguranja uplatom dužnog iznosa pošti podmirio svoju obavezu prema osiguravaču
8. Kada ugovarač osiguranja ispuni svoju obavezu plaćanja premije potpuno ili djelimično ima pravo zahtijevati da mu osiguravač o tom izda priznanicu o svom trošku. Iz opravdanih razloga može ugovarač osiguranja tražiti ovu priznanicu i onda kad je novčanu obavezu isplatio preko banke ili pošte. (ZOO Član 321)

Obavještanje osiguravača o promjenama rizika

Član 17.

1. Ugovarač osiguranja dužan je, obavijestiti osiguravača o svakoj promjeni

okolnosti koja može biti značajna za ocjenu rizika.

On je dužan bez odlaganja obavijestiti osiguravača o povećanju rizika, ako je rizik povećan nekim njegovim postupkom, a ako se povećanje rizika dogodilo bez njegova sudjelovanja, on je dužan obavijestiti ga u roku od četrnaest dana od kad je za to saznao.

Ako je povećanje rizika toliko da osiguravač ne bi zaključio ugovor da je takvo stanje postojalo u času njegova zaključenja, on može raskinuti ugovor.

Ali, ako je povećanje rizika toliko da bi osiguravač zaključio ugovor samo uz veću premiju da je takvo stanje postojalo u času zaključenja ugovora, on može ugovaraču osiguranja predložiti novu stopu premije.

Ako ugovarač osiguranja ne pristane na novu stopu premije u roku od četrnaest dana od primitka prijedloga nove stope, ugovor prestaje po samom zakonu.

Ali ugovor ostaje na snazi i osiguravač se više ne može koristiti ovlaštenjima da predloži ugovaraču osiguranja novu stopu premije ili da raskine ugovor, ako ne iskoristi ovlaštenja u roku od mjesec dana od kada je bilo na koji način doznao za povećanje rizika ili ako još prije isteka toga roka na neki način pokaže da pristaje na produženje ugovora (ako primi premiju, isplati naknadu za osigurani slučaj koji se dogodio nakon tog plaćanja i sl.). (ZOO Član 914)

2. Ako se osigurani slučaj dogodio prije nego što je osiguravač obaviješten o povećanju rizika ili pošto je obaviješten o povećanju rizika, ali prije nego što je ugovor raskinuo ili postigao sporazum sa ugovaračem osiguranja o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmjeri između plaćenih premija i premija koje bi trebalo platiti prema povećanom riziku. (ZOO Član 915)

3. U slučaju kada se poslije zaključenja ugovora o osiguranju dogodilo smanjenje rizika ugovarač osiguranja ima pravo zahtijevati odgovarajuće smanjenje premije, računajući od dana kad je o smanjenju obavijestio osiguravača.

Ako osiguravač ne pristane na smanjenje premije, ugovarač osiguranja može raskinuti ugovor. (ZOO Član 916)

Obaveza sprečavanja osiguranog slučaja i spašavanja, te pridržavanja odredaba o zaštitnim mjerama
Član 18.

1. Osiguranik je dužan preduzeti propisane, ugovorene i sve ostale mjere potrebne da se spriječi nastupanje osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je preduzeti sve što je u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posljedice.

2. Osiguravač je dužan naknaditi troškove, gubitke, kao i druge štete uzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne posljedice, pa i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspjeha.

3. Osiguravač je dužan dati ovu naknadu čak i ako ona zajedno sa naknadom štete od osiguranog slučaja prelazi sumu osiguranja.

4. Ako osiguranik ne ispuni svoju obavezu sprečavanja osiguranog slučaja ili obavezu spašavanja, a za to nema opravdanja, obaveza se osiguravača smanjuje za onoliko koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja. (ZOO Član 926)

5. Ako je određen ili ugovoren rok do kojega se imaju provesti mjere za sprečavanje ostvarenja ili povećanja opasnosti (preventivne mjere), naknada se osiguraniku isplaćuje i onda kad je osigurani slučaj nastao do isteka tog roka i ako je šteta u uzročnoj vezi sa propisanim odnosno ugovorenim obavezama.

Obaveza osiguranika kada nastane osigurani slučaj
Član 19.

1. Kad nastane osigurani slučaj na osnovu kojega se traži naknada iz osiguranja, osiguranik je dužan postupiti na ovaj način:

1) odmah preduzeti sve što je u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posljedice i pri tome se pridržavati uputa koje mu je dao osiguravač ili njegov predstavnik,

2) obavijestiti osiguravača o nastupanju osiguranog slučaja najdalje u roku od tri dana od kad je to saznao,

3) što prije, a najduže u roku od tri dana pismeno potvrditi prijavu učinjenu usmeno, telefonom, mailom, faksom telegramom ili na koji drugi sličan način,

4) u svim slučajevima predviđenim propisima, a osobito kada je šteta prouzrokovana od požara, eksplozije, krađe, provalne krađe, razbojništva i saobraćajne nesreće, prijaviti nadležnom organu unutrašnjih poslova i navesti koje su sve stvari uništene odnosno oštećene ili su nestale prilikom nastanka osiguranog slučaja,

5) odmah po nastanku osiguranog slučaja, ako je to moguće, odnosno kad to prilike dozvoljavaju, podnijeti osiguravaču popis uništenih odnosno oštećenih stvari uz približnu naznaku njihove vrijednosti,

6) do dolaska predstavnika osiguravača na samo mjesto ne promijeniti stanje oštećenih odnosno uništenih stvari, osim ako je promjena potrebna u javnom interesu ili radi smanjenja odnosno sprečavanja povećanja štete, odnosno radi nastavljanja normalne proizvodnje.

Ako se promjena izvrši radi nastavljanja normalne proizvodnje, osiguranik je dužan da o tome odmah obavijesti osiguravača telefonom, faksom ili na koji drugi način.

2. Ugovarač osiguranja je dužan, nezavisno od roka u kojemu je podnio prijavu štete, predstavniku osiguravača pružiti sve podatke i druge dokaze koji su potrebni za utvrđivanje uzroka, obima i visine štete. Osiguravač može isto tako zahtijevati da osiguranik pribavi i druge dokaze, ako je to nužno potrebno i opravdano.

3. Ako osiguranik ne izvrši svoju obavezu obavještanja osiguravača iz stava (1), tačke 2) ovog člana u određeno vrijeme, dužan je naknaditi osiguravaču štetu koju bi ovaj zbog toga imao. (ZOO Član 917)

OBAVEZE OSIGURAVAČA

Visina naknade iz osiguranja
Član 20.

Osiguravač je obavezan isplatiti naknadu iz osiguranja za štetu prouzrokovanu nastankom osiguranog slučaja po odredbama ovih Opštih uslova i posebnih

uslova za onu vrstu osiguranja po kojima je zaključen ugovor o osiguranju.

Ugovoreni samopridržaj

Član 21.

Ako je ugovoreno da osiguranik sam snosi dio štete (ugovoreni samopridržaj, franšiza), naknada će se, ako nastupi osigurani slučaj, utvrditi tako da na osiguranika otpada dio štete u visini ugovorenog samopridržaja.

Utvrđivanje, procjena i vještačenje štete

Član 22.

1. Kad primi prijavu o nastalom osiguranom slučaju, osiguravač je dužan odmah, a najkasnije u roku od tri dana, pristupiti utvrđivanju i procjeni štete, a ako to ne učini, osiguranik može početi otklanjati štetu uz uslov da se prethodno komisijski utvrdi uzrok nastanka osiguranog slučaja i obim oštećenja.

Osiguranik može i prije isteka roka od tri dana početi otklanjati štetu, ako je to potrebno radi nastavljanja normalne proizvodnje.

Štetu utvrđuju i procjenjuju zajedno osiguranik i osiguravač, odnosno njihovi ovlašteni predstavnici.

2. Ako je ugovorom o osiguranju vrijednost osigurane stvari sporazumno utvrđena, naknada se određuje prema toj vrijednosti, izuzev ako osiguravač dokaže da je ugovorena vrijednost znatno veća od stvarne vrijednosti, a za tu razliku ne postoji opravdan razlog (kao, npr. osiguranje upotrebljene stvari na vrijednost takve nove stvari, ili osiguranje subjektivne vrijednosti). (ZOO Član 925)

3. U slučaju da se osiguranik i osiguravač ne slože pri utvrđivanju i procjeni štete, svaka od ugovornih strana može zatražiti da štetu utvrde stručnjaci (vještaci).

4. Svaka od ugovornih strana pismeno imenuje svoga vještaka.

Za vještaka se mogu imenovati lica koja nisu u radnom odnosu s osiguravačem odnosno osiguranikom.

Prije početka vještačenja oba imenovana vještaka biraju trećeg vještaka kao predsjednika.

5. Predmet vještačenja mogu biti samo sporne činjenice. Koje će sporne činjenice biti predmet vještačenja i postupak vještačenja određuju u svakom pojedinom slučaju osiguranik i osiguravač pismenim sporazumom o vještačenju.

6. Svaka ugovorna strana snosi troškove za svoga vještaka. Troškove za predsjednika snose obje strane napola.

7. Iznos naknade ne može biti veći od štete koju je osiguranik pretrpio nastupanjem osiguranog slučaja.

Spašeni dijelovi

Član 23.

1. Ako nije drugačije ugovoreno, spašeni dijelovi uništenih odnosno oštećenih stvari ostaju osiguraniku. Osiguranik nema pravo, nakon nastupanja osiguranog slučaja, prepustiti osiguravaču uništenu odnosno oštećenu osiguranu stvar i od njega zahtijevati isplatu pune sume osiguranja odnosno pune vrijednosti.

2. Vrijednost spašenih, uništenih, odnosno oštećenih stvari i/ili njihovih dijelova obračunava se po tržišnoj vrijednosti u mjestu štete prema stanju na dan nastanka osiguranog slučaja.

Isplata naknade iz osiguranja

Član 24.

1. Kada se dogodi osigurani slučaj, osiguravač je dužan isplatiti naknadu u ugovorenom roku koji ne može biti duži od četrnaest dana, računajući od dana kada je osiguravač dobio obavijest da se osigurani slučaj dogodio.

Ako je za utvrđivanje postojanja osiguravačeve obaveze ili njezina iznosa potrebno izvjesno vrijeme, taj rok počinje teći od dana kada je utvrđeno postojanje njegove obaveze i njezin iznos.

2. Ako iznos osiguravačeve obaveze ne bude utvrđen u roku određenom u prvom stavu ovog člana, osiguravač je dužan, na zahtjev ovlaštene osobe, isplatiti iznos nespornog dijela svoje obaveze na ime predujma. (ZOO Član 919)

3. Isplata naknade nosiocima zaloga i drugih prava:

1) nakon nastupanja osiguranog slučaja, založna prava i ostala prava koja

su ranije postojala na osiguranoj stvari imaju za predmet dugovanu naknadu, kako u slučaju osiguranja vlastite stvari, tako i u slučaju osiguranja tuđih stvari zbog obaveze njihova čuvanja i vraćanja, te osiguravač ne može isplatiti naknadu osiguraniku bez saglasnosti nosilaca tih prava,

2) ova lica mogu zahtijevati neposredno od osiguravača da im u granicama sume osiguranja i prema zakonskom redu isplati njihova potraživanja,

3) međutim, ako u času isplate osiguravač nije znao niti je mogao znati za ta prava, izvršena isplata naknade osiguraniku ostaje punovažna. (ZOO Član 938)

Vraćanje premije

Član 25.

1. Ako osigurana stvar bude uništena prije početka obaveze osiguravača, ugovaraču osiguranja vraća se iznos naplaćene premije.

Ako osigurana stvar bude uništena nakon početka obaveze osiguravača od rizika koji nisu obuhvaćeni osiguranjem, ugovaraču osiguranja se vraća iznos premije za neiskorišteno vrijeme trajanja osiguranja.

2. Ako osigurana stvar bude uništena nakon početka obaveze osiguravača od rizika obuhvaćenih osiguranjem, osiguravaču pripada cijeli iznos premije za tekuću godinu osiguranja odnosno za ugovoreni period osiguranja.

3. Prestankom ugovora o osiguranju u svim drugim slučajevima prije isteka vremena za koje je premija plaćena, premija pripada osiguravaču samo do završetka dana do kojeg je on bio u obavezi, ako nije drugačije ugovoreno.

TRAJANJE OSIGURANJA

Početak dejstva osiguranja

Član 26.

1. Ako drugačije nije ugovoreno, ugovor o osiguranju proizvodi svoj učinak po isteku dvadesetčetvrtog sata dana koji je u polici označen kao dan početka trajanja osiguranja, pa sve do završetka posljednjeg dana roka za koji je osiguranje ugovoreno.

2. Ako rok trajanja osiguranja nije određen ugovorom, svaka strana može raskinuti ugovor s danom isteka tekuće godine osiguranja, obavještavajući pismenim putem drugu stranu najkasnije tri mjeseca prije isteka tekuće godine osiguranja.

U tom slučaju ugovor o osiguranju prestaje istekom dvadesetčetvrtog sata posljednjeg dana tekuće godine osiguranja.

3. Ako je osiguranje zaključeno na rok duži od pet godina, svaka strana može, nakon isteka ovog roka, uz otkazni rok od šest mjeseci, pismeno izjaviti drugoj strani da raskida ugovor.

4. Ugovorom se ne može isključiti pravo svake strane da raskine ugovor kako je naprijed izloženo. (ZOO Član 922)

5. Ako ugovarač osiguranja raskine ugovor koji je zaključen na rok duži od pet godina, dužan je platiti razliku premije odobrenim popustom za trajanje osiguranja.

Početak i prestanak obaveze

osiguravača

Član 27.

1. Obaveza osiguravača iz osiguranja počinje, ako se drugačije ne ugovori, po isteku dvadesetčetvrtog sata dana koji je u polici označen kao početak osiguranja, ako je do tog dana plaćena premija, a inače po isteku dvadesetčetvrtog sata dana od dana uplate premije.

2. Ako je ugovoreno da se premija plati nakon zaključenja ugovora, obaveza osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja počinje od dana određenog u ugovoru kao dana početka osiguranja.

3. Može se ugovoriti da obaveza osiguravača počinje od trenutka zaključenja ugovora o osiguranju.

4. Ali, ako ugovarač osiguranja premiju, koja je dospjela poslije zaključenja ugovora, ne plati do dospelosti, niti to učini koje drugo zainteresovano lice, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu nakon isteka roka od trideset dana od dana kada je ugovaraču osiguranja uručeno preporučeno pismo osiguravača s obavješću o dospelosti premije, ali s tim da taj rok ne može isteći prije nego što protekne trideset dana od dospelosti premije.

5. U svakom slučaju ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu, ako premija ne bude plaćena u roku od godine dana od dana dospelosti. (ZOO Član 913)

6. Obaveza osiguravača prestaje:

1) kod ugovora o osiguranju s određenim rokom trajanja istekom dvadesetčetvrtog sata dana koji je u polici označen kao dan isteka osiguranja, ako nije drugačije ugovoreno,

2) kod ugovora o osiguranju sa neodređenim rokom trajanja, ako je u polici označen samo početak osiguranja, osiguranje se, uz primjenu stava (4) i (5) ovog člana, produžuje iz godine u godinu, osim ako koja od ugovornih strana najkasnije tri mjeseca prije isteka tekuće godine osiguranja pismeno obavijesti drugu stranu da ne želi produžiti ugovor o osiguranju. U tom slučaju ugovor o osiguranju prestaje istekom dvadesetčetvrtog sata posljednjeg dana tekuće godine osiguranja.

sredstava; zapaljenja, uzopćenja, ograničenja ili zadržavanja i posljedica tih događaja ili pokušaja da se izvrše konfiskacija, rekvizicija ili ostalih sličnih mjera koje provodi ili namjerava provest vlast ili neka politička organizacija koja se bori za vlast ili koja ima vlast;

- sabotaze ili terorizma izvršenih od lica koja djeluju iz političkih pobuda u ime ili u vezi sa bilo kakvom organizacijom ili od lica koja djeluju iz političkih pobuda neovisno od bilo kakve organizacije i

- drugih oružanih akcija;

2) namjerno, ili prevarom ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja.

3) nepridržavanja zakonskih propisa

2. Ali, ako se ostvario osigurani slučaj, osiguravač je dužan naknaditi svaku štetu prouzrokovanu od nekog lica za čije postupke osiguranik odgovara po bilo kojoj osnovi, bez obzira na to da li je šteta prouzrokovana nepažnjom ili namjerno. (ZOO Član 929 i 920)

ŠTETA I OSIGURANI RIZICI

Štete pokrivenne osiguranjem

Član 28.

Osiguravač je dužan naknaditi štete nastale slučajno ili krivicom ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja, izuzev ako je u pogledu određene štete ova njegova obaveza izrično isključena ugovorom o osiguranju. (ZOO Član 929)

Štete koje nisu pokrivenne osiguranjem

Član 29.

1. Osiguravač nije obavezan isplatiti naknadu za štetu, osim ako nije drugačije ugovoreno, ako je ona prouzrokovana:

1) ratnim operacijama, pobunama i njima sličnim događajima, a naročito usljed:

- rata, invazije, dejstva stranog neprijatelja, strane vojne sile, neprijateljstava i ratu sličnih operacija bez obzira da li je rat objavljen ili nije, građanskog rata, pobune, revolucije, ustanka, kao i nemira koji nastanu iz takvih događaja;

- mina, torpeda, bombi i drugih ratnih oružja, oruđa i minsko-eksplozivnih

NADOSIGURANJE I UGOVOR S VIŠE OSIGURAVAČA

Nadosiguranje

Član 30.

1. Ako se pri zaključenja ugovora jedna strana posluži prevarom i tako ugovori sumu osiguranja veću od stvarne vrijednosti osigurane stvari, druga strana može tražiti poništenje ugovora.

2. Ako je ugovorena suma osiguranja veća od vrijednosti osigurane stvari, a pri tome ni jedna strana nije postupila nesavjesno, ugovor ostaje na snazi. Suma osiguranja se snižava do iznosa stvarne vrijednosti osigurane stvari, a premija se srazmjerno smanjuje.

3. U oba slučaja savjesni osiguravač zadržava primljene premije i ima pravo na nesmanjenu premiju za tekući period. (ZOO član 932)

Višestruko i dvostruko osiguranje

Član 31.

1. Ako je neka stvar osigurana kod dva ili više osiguravača od istog rizika, za isti interes i za isto vrijeme, tako da zbir suma osiguranja ne prelazi vrijednost te stvari (višestruko osiguranje), svaki osiguravač odgovara za izvršenje u potpunosti obaveza nastalih iz ugovora koji je on zaključio.

2. Ako, ipak zbir suma osiguranja prelazi vrijednost osigurane stvari (dvostruko osiguranje), a pri tome ugovarač osiguranja nije postupio nesavjesno, sva ta osiguranja su punovažna i svaki osiguravač ima pravo na ugovorenu premiju za period osiguranja u toku, a osiguranik ima pravo zahtijevati od svakog pojedinog osiguravača naknadu prema ugovoru zaključenom s njim, ali ukupno ne više od iznosa štete.

3. Kad se dogodi osigurani slučaj, ugovarač osiguranja dužan je obavijestiti o tome svakog osiguravača istog rizika i saopštiti mu imena i adrese ostalih osiguravača kao i sumu osiguranja pojedinih ugovora zaključenih s njima.

4. Nakon isplate naknade osiguraniku svaki osiguravač snosi dio naknade u srazmjeru u kojoj stoji suma osiguranja na koju se on obavezao prema ukupnom zbiru suma osiguranja, te osiguravač koji je platio više ima pravo zahtijevati od ostalih osiguravača naknadu više plaćenog.

5. Ako je neki ugovor zaključen bez naznake sume osiguranja ili uz neograničeno pokrivanje, smatra se kao ugovor zaključen uz najvišu sumu osiguranja.

6. Za dio osiguravača koji ne može platiti odgovaraju ostali osiguravači srazmjerno svojim dijelovima.

7. Ako je ugovarač osiguranja zaključio ugovor o osiguranju kojim je nastalo dvostruko osiguranje ne znajući za ranije zaključeno osiguranje, on može, bez obzira na to da li je ranije osiguranje sklopio on ili neko drugi, u roku od mjesec dana, od kad je saznao za to osiguranje, zahtijevati odgovarajuće sniženje sume osiguranja i premije kasnijeg osiguranja, ali osiguravač zadržava pravo na premiju za tekući period.

8. Ako je dvostruko osiguranje došlo zbog smanjenja vrijednosti osigurane stvari za vrijeme trajanja osiguranja, ugovarač osiguranja ima pravo na odgovarajuća sniženja suma osiguranja i premija, počev od dana kada je svoj zahtjev za sniženje saopštio osiguravaču.

9. Ako je pri nastanku dvostrukog osiguranja ugovarač osiguranja postupio nesavjesno, svaki osiguravač može tražiti poništenje ugovora, zadržati primljene premije i zahtijevati nesmanjenu premiju za tekući period. (ZOO Član 934)

Podosiguranje

Član 32.

1. Kad se utvrdi da je u početku odnosnog perioda osiguranja vrijednost osigurane stvari bila veća od sume osiguranja, iznos naknade koju duguje osiguravač smanjuje se srazmjerno, izuzev ako je drugačije ugovoreno.

2. Osiguravač je dužan dati potpunu naknadu sve do iznosa sume osiguranja, ako je ugovoreno da odnos između vrijednosti stvari i sume osiguranja nema značaja za određivanje iznosa naknade. (ZOO Član 936)

Prelaz ugovora na pribavioca

osigurane stvari

Član 33.

1. U slučaju otuđenja osigurane stvari, a i stvari u vezi sa čijom je upotrebom zaključeno osiguranje od odgovornosti, prava i obaveze ugovarača osiguranja prelaze na pribavioca, ako nije drugačije ugovoreno.

2. Ali ako je otuđen samo jedan dio osiguranih stvari, koje u pogledu osiguranja ne čine zasebnu cjelinu, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu u pogledu otuđenih stvari.

3. U slučaju kad se zbog otuđenja stvari poveća ili smanji vjerovatnost nastupanja osiguranog slučaja, primjenjuju se opšte odredbe o povećanju ili smanjenju rizika.

4. Ugovarač osiguranja, koji ne obavijesti osiguravača da je osigurana stvar otuđena, ostaje u obavezi na plaćanje

premije koje dospijevaju i poslije dana otuđenja.

5. Osiguravač i pribavilac osigurane stvari mogu odustati od osiguranja uz otkazni rok od petnaest dana, s tim što su otkaz dužni podnijeti najdalje u roku od trideset dana od saznanja za otuđenje.

Ako se ugovor u smislu prethodnog stavka (alineje) otkáže, ugovor o osiguranju prestaje istekom dvadesetčetvrtog sata dana kada ističe otkazni rok. Ako se otkaz šalje poštom preporučeno, kao dan otkaza smatra se dan predaje pošti.

6. Ugovor o osiguranju se ne može raskinuti ako je policica osiguranja izdana na donosioca ili po naredbi. (ZOO Član 937)

Prelaz osiguranikovih prava prema odgovornom licu na osiguravača subrogacija **Član 34.**

1. Isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguravača, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade, sva osiguranikova prava prema licu koje je po bilo kojoj osnovi odgovorno za štetu.

2. Ako je krivnjom osiguranika onemogućen ovaj prelaz prava na osiguravača, u potpunosti ili djelimično, osiguravač se oslobađa u odgovarajućoj mjeri svoje obaveze prema osiguraniku.

3. Prelaz prava s osiguranika na osiguravača ne može biti na štetu osiguranika, te ako je naknada, koju je osiguranik dobio od osiguravača, iz bilo kog uzroka niža od štete koju je pretrpio, osiguranik ima pravo da mu se iz sredstava odgovornog lica isplati ostatak naknade prije isplate osiguravačeva potraživanja po osnovu prava koja su prešla na njega.

4. Izuzetno od pravila o prelazu osiguranikovih prava na osiguravača, ova prava ne prelaze na osiguravača ako je štetu uzrokovalo lice u srodstvu u prvoj liniji s osiguranikom ili lice za čije postupke osiguranik odgovara, ili koje živi s njim u istom domaćinstvu, ili lice koje je radnik osiguranika, osim ako su ta lica štetu prouzrokovala namjerno.

5. Ali, ako je neko od lica spomenutih u prethodnom stavu bilo osigurano od

odgovornosti, osiguravač može zahtijevati od njezina osiguravača naknadu iznosa koji je isplatio osiguraniku. (ZOO Član 939)

Zastarjelost potraživanja **Član 35.**

(1) Potraživanja ugovarača osiguranja, odnosno trećeg lica iz ugovora o osiguranju zaključenih po ovim uslovima osiguranja, zastarjevaju za tri godine, računajući od prvog dana poslije protoka kalendarske godine u kojoj je potraživanje nastalo.

(2) Ako zainteresovano lice dokaže da do dana određenog u prethodnom stavu nije znalo da se osigurani slučaj dogodio, zastarjevanje počinje od dana kada je za ton saznalo, s tim da u svakom slučaju potraživanje zastarijeva za 5 pet godina od dana određenog u prethodnom stavu.

(3) Potraživanja osiguravača iz ugovora o osiguranju zastarijevaju za tri godine.

(4) Zastarijevanje potraživanja koje pripada osiguravaču prema trećem licu odgovornom za nastupanje osiguranog slučaja počinje teći kad i zastarijevanje potraživanja osiguranika prema tom licu i navršava se u istom roku.

(ZOO Član 380)

Primjena ovih uslova **Član 36.**

1. Ovi uslovi osiguranja primjenjuju se na osiguranje imovine osim na one vrste osiguranja koje imaju Opšte uslove.

Na ugovor o osiguranju imovine primjenjuju se i ostale kogentne odredbe Zakona o obligacionim odnosima (Glava XXVII - Osiguranje), a dispozitivne odredbe, ako pitanja na koja se odnose nisu u ovim uslovima drugačije regulisana.

2. Ako su odnosi koji se regulišu odredbama ovih uslova drugačije regulisani u uslovima za pojedine vrste osiguranja primjenit će se odredbe posebnih uslova osiguranja za pojedine vrste osiguranja imovine.

Stupanje na snagu**Član 37.**

Opšti uslovi za osiguranje imovine (civil i industrija) stupaju na snagu i primjenjuju se danom dobijanja saglasnosti Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine.

Za sve ugovore o osiguranju zaključene prije dobijanja saglasnosti Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, primjenjuju se Opšti uslovi za osiguranje imovine (civil i industrija), usvojeni Odlukom Uprave Društva broj 01-520-150/07 od 19. 04. 2007. godine i Rješenjem Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine br. 1.0-021-790-1/07 od 27. 8. 2007. godine.

Na osnovu članova 6., 8., 26., 32., 35. i 82. Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine svojim Rješenjem broj 1.0-059-335/14 od 03. 03. 2014. godine dala je saglasnost na navedene Uslove.